

A szentkúti búcsúsok nyomában

írta:

Marosszéki Zoltán OFM.

— × —
F. Ferenc Benjámin OFM

Különlenyomat a Magyar Barát XXIII. évfolyamából.

Felelős kiadó : P. dr. Dám Ince OFM.

Kapisztrán-Nyomda, Vác.

Művezető : Farkass Károly.

A szentkúti búcsúsok nyomában

Kisasszony napja után nemsokára egészen elhallgat a búcsúsének. A búcsúskereszt, lobogó, hordozó-Mária megpihen, de megállapodnak a búcsújárók is, akik a nap hevét, eső verését, szél civódását egyaránt hősiezen elviselték. Akik sokszor úttalan úton, de énekszóval, szent tűzben lángoló arccal kétnapi járóföldet is gyalogoltak, hogy meglátassák Szűz Máriát!

Meglátták Szűz Máriát, sokan többször is a nyáron. Most már az emlékéből élnek. Búcsúsének nem-igen járja télen, visszahúzódik a lélekbe, mint fába a nedvesség, hogy majd tavasszal újra kifakadjon, kivirágozzék az első búcsún.

Kár, hogy minden új virágzás árnyalattal mássabb, egyszerűbb az előbbinél. Minden ősszel sírba száll egy jódallamú idős előénekes és magával viszi drága kincsét, sok szép énekét, mert a fiataloknak nem tudta áthagyományozni. Egyszerűen azért nem, mert nem kell nekik a régi ének. Örök panaszuk az időseknek: a mai fiatalok már nem tudják ezeket az énekeket! ... Pusztul a búcsúsének ...

A vesztességben azonban nem okos dolog azon

keseregni: mi minden veszett el, szállt sírba, hanem megmenteni azt, ami ma még van. Mert még van elég pompázó búcsúsénekünk! Ezért szegődtünk a szentkúti búcsúsok nyomába.

Aki meg akarja tanulni a búcsúsok énekeit, és együtt akar buzdulni velük, nem jól teszi, ha csak leül a szentkúti templomtéren, vagy csak a harangokkal megy eléjük. Együtt kell zarándokolni velük attól kezdve, hogy elhagyják falujukat és neki-fohászknak a hosszú útnak.

A határban „felveszik a nyulak csizmáját“ (levetik lábbelijüket, mezítláb járnak meg az utat). Énekszóval és imádsággal köszöntik már a legelső útszéli feszületet is, és valamennyit Szentkútig.

Parlando

Nézz fel bú-nős Jé-zus ke-reszt-jé-re, — Szűz Má-ri - a
 Kit látsz ot-tan szo-mo-rú-an függve! —

e-gyetlen egy kincsét: — A nagy Is-ten is-te-ni gyermekét. —

Ilyen keresztrenéző, megnyílt lélekkel halad tovább a búcsúsmenet. Ha kápolnát érnek, imádsággal, énekkel köszöntik az Urat. Sem szobor, sem kereszt nem kerüli el figyelmüket, hiszen évek óta járnak már az utat.

Természetesen a végeláthatatlan úton, mező-

kön, hegyeken megoldják olykor a szigorú rendet jámbor beszélgetéssel, szelíd tréfákkal. De nem sok időre, mert csak újra előtűnik egy fészület...

A hosszú, nehéz út végén ott a szentkúti templom! Boldog az, aki legelőször megpillantja! Fel is szárnyal vidáman-sírva az ének:

Látjuk Anyánk határodát
Gyönyörű szép templomodat,
Sirunk a nagy örömben...

(Dall.: Dicsértéssel ó Mária.)

De ne merjen senki álnok lélekkel, szennyes szívvel Szűz Mária elé menni! Az úton megtisztult már minden búcsús lelke a bűnbánatban és a vágyakozásban, hogy a szentkúti barátoknál mielőbb meggyón. Itt a szentkúti forrás: megtisztul a test is! Cipőt húznak, és megfrissülve, víg énekkel bevonulnak. Zeng már a harangszó is!

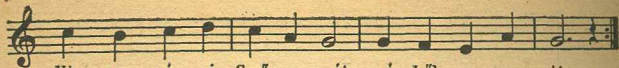

Szólnak a ha-ran-gok zú-gó nyel-ve - i, Szomorú szív-
Jön-nek Má-ri-á-nak buzgó né-pe - i.

vel ki-ált - ják: Hol vagy Má-ri-a, é-des-anyánk?—

Most szállnak a legszebb énekek az égbe! Mindenki hálát rebeg, hogy erőben-épségben idejuthattott.

Ki az é - gi Szűz - a - nyát szív - ből sze - re - ti,
Szent ö - röm - mel si - es - sen meg - kö - szön - te - ni!

Üd - vöz - légy menny - or - szág gyön - gye, hó - li - li - om - szál,

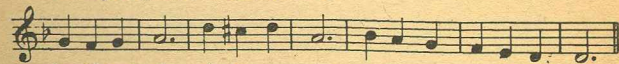

Szűz Má - ri - a kö - szön - té - sünk tró - nu - sod - hoz száll.

Nyitva áll előttünk a szentkúti templom,
Ahol elcszlik minden bú és fájdalom.
Üdvözlégy, mennyország gyöngye...

Di - csér - tes - sék a Jé - zus E szép szó - val lé - pünk szent
drá - ga - lá - tos szent ne - ve!

haj - lé - kod - ba, É - des - a - nyánk, a te meg - lá - tá - sod - ra!

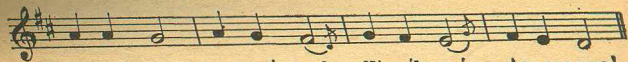
Di - csér - tes - sék az Úr Jé - zus ne - ve! Nem jö - het - ne
Is - ten ho - zott min - ket e szent - hely - re!

szebb mondat aj - kunk - ra, mint - ha mond - juk: Üd - vözlégy Má - ri - a!

Üd-vöz-légy Szentkút-nak tün-dök-lő Csil-la - ga,

A szép menny-or-szág-nak Ki-rály-né Asz-szo-nya!

Te köszöntésedre messziről fáradtunk,
Kedves édesanyánk, könnyörülj mirajtunk!

Honnan érdemeltük ezt a nagy kegyelmet,
Hogy most megláthatjuk drága szent képedet?

Van-é a - ki ne sze-ret-né a Szűz Má-ri-át?—
Mi-dőn hozzánk igy in-té - zi a - nya - i sza-vát:—

Mind-nyá - jan én hoz - zám jőj - je - tek,

Le - tör - lőm bá - na - tos, bús köny - nye - i - tek.

Jöjjön ide a bánatos özvegy és árva,
Itt van a kegyes Szűzanya, megvigasztalja!

Eloszlik itt a bú és a fájdalom, ezt ígéri az ének. Mert tengernyi a baj! Egyik fiú künn veszett Oroszországban, jég érte a búzát, nem lesz tüzelő...

Minden reménység összeomlott... Ki tud itt vigasztalni? Csak aki épen így, vagy még jobban érezte a föld keserűségét, hogy számkivetés életünk minden napja. Az tud vigasztalni, aki Fiát, egyetlen termését és reménységét, Jézusát holtan tartotta ölében: Szűz Mária!

A - kik i - de jöt - te - tek, mind - nyá - jan köny - nyez - ze - tek!

Mert a Fáj - dal - mas A - nya — szent Fi - át így si - rat - ja:

Jajj ne - kem, jajj ne - kem, meghalt ked - ves gyerme - kem.

Nézzétek a Szűzanyát, halva tartja Magzatát,
 Van-e, aki nem szánja, ha szavait így hallja:
 Jajj nekem, jajj nekem, meghalt szegény gyerme-
 [kem!

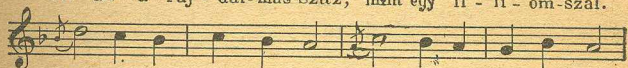
Kál - vá - ri - a vé - res or - ma Fe - ke - té - vel van be - von - va.

Nézz fel a kál - vá - ri - á - ra, Á Szűz gyá - szá - ra! —

Bi - bor - pi - ros szép ró - zsa nyí - lik a Gol - go - tán,
Ott áll a Fáj - dal - mas Szűz, mint egy li - li - om - szál.

Né - zi, hogy Szent Fi - a szen - ved a ke - reszt - fári.

Ó, el ne hagyj, légy ve - lem, Fáj - dal - mas Szűz - a - nyám!

Sír a Szent Szűz fáj - dal - má - ba,

Mert Szent Fi - át nem ta - lál - ja: - Jajj, hát ki - hez

fo - nya - mod - jam? Jajj, pa - na - szom ki - nek mond - jam?

Hol vagy é - des Jé - zus, sze - rel - mes szü - löt - tem,

Ki nél - kül már a vi - lá - gon hol - tig ár - va let - tem.

Hoz-zád jöt-tünk A-nyánk, hogy-ha meg-hall - gat - nál,

Szo-mo - rú a szí-vünk, ha meg-ví - gasz - tal-nál...

Any - nyi a szí-vünk-nek, lel-künk-nek pa - na-sza,

Nyel-vünk az - tat még csak el sem so - rol - hat - ja!

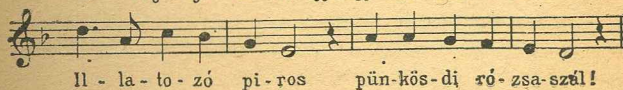
A legkedvesebb búcsúsdallamok ezek. „Akik ide jöttetek“ dallamára éneklik a legszebb Fájdalmas Szűzanya-szöveget:

Szűz Mária gyászvirág,
Mély bánatot termő ág.
Mint összetört rózsaszál,
Jajj, de árván maradtál!
Mária, Mária, hétfájdalmú Szűzanya!

Mennyivel könnyebb elviselni szenvedésünket, ha meggondoljuk, hogy a bűnnélküli Szűzanyának még sokkal nagyobb fájdalom járta át lelkét. Mi ugyan bűneinkért megérdemeljük a büntetést...

A Szűzanya így simítja le a borút, bajt, szenvedést homlokunkról és lelkünkéről. Megkönnyé-
bülve kelünk fel.

Új zarándokok jönnek, új népviseletben, új
színt, új pompát, új éneket hoznak messze vidékről.

Üd vö-z-légy Má - ri - a gyön-gy - vi - rág - szál! —
Az ég ke - gye - lem - har - mat - ja rád szállt! —

Rajt e - resz - tett szűz sze - rel - med mé - je, —

száz - szor ál - dott gyön - gye lé - pecs - ké - je! —

Állandó itt az Isten dicsérete, aki Szűzanyánkban oly páratlan, csodálatos virágot teremtett a földre! És hiába ereszkedik alá az este, az imádság és ének meg nem szűnik. Csak mikor már igen besötétedik és lehül a völgyben a levegő, csak akkor vonulnak vissza házaikba!

A gyermeknépség álmosan hunyorog, ideje, hogy aludjanak már. Az előénekes bele is kezd az estéli énekbe:

Adjon Isten jó éjtszakát!

Küldje hozzánk szent angyalát.

Terjessze ránk szent áldását,

Dícsérjük a Szűz Máriát!

Mire végetér a hat vers, úgy alusznak a gyermekek, mint a tej... De az igazi búcsús átvirrasztja az éjtszakát imádsággal és énekkel! Egyik szobában megkezdik a „tizenkét óra énekét.“

Giusto

Egy az ó - ra, egy az Is - ten az ég - ben.
A - ki la - kik fenn a ma - gas e - gek - ben.

E - gek - ben, mennyek - ben, la - ko - zik mi szí - vünkben.

Két óra a hit és a reménység állandó ápolására figyelmezteti a búcsúst, három óra az imáandó és jelenlévő Szentháromságot juttatja eszébe. Szűz Máriát négy angyal vitte a mennyországba, erre gondolunk négy óraker. Öt óra Krisztus öt sebet, hat óra Krisztus föltámadását, hét óra hét szavát a kereszten, idézi fel. Nyolc a boldogság, kilenc az angyali kar, tízparancsolatot kell tartani. Tizenegyóraker is fölfogadta az Úr szöllejébe a munkásokat, nagy vigasztalás és biztatás ez az idősebb búcsúsoknak... Vajha együtt ülhetnének tizenkétóraker a tizenkét apostollal az örök élet lakomáján!...

Másik szobában mást énekelnek. Valaki rettenetes történetet tud:

Hall-gas-sa-tok csak énrám jól: Csu-da-tör-té - ne-tet mondok!

A-mi-lyet nem hal-lot-ta-tok, O-lyan tör-té - ne-tet mon-dok!

A végítélet borzalmait feltáró ének végén elpanaszolta a jó Krisztina néni, hogy a mai fiatalok kinevetik ezt az énekét, vagy meg sem hallgatják...

Már dereng az ég alja, a „piros hajnal“ bontogatja szárnyát. Nosza felcsendül a reggeli köszöntő:

Keljetek fel, kik elaludtatok!
Akik buzgón nem imádkoztatok.
Vigyázzatok, hogy koszorútokon
A piros rózsza el ne hervadjon!

(Dallama: Nézz fel bűnös...)

„Keljetek fel az álomból!“ — hallik innen is, onnan is. Föl is serkennek szaporán a kis búcsúsok. Itt is, ott is fölbukkan álmos, kócos fejceskéjük. Hamar segít rajtuk a hideg víz! A felkelő nap senkit sem talál álomban.

Mindenfelől szárnyal újra az ének. Jó búcsús minden szentmisét végigénekel. Így aztán hamarosan delelőre hág a nap. Délben már indulniok kell hazafelé!...

Mégegyszer megnézik a Szűzanya arcát, hogy azután jól lelkükben maradjon. Elrebegik utolsó

imáikat, legszebb énekeiket és fájó szívvel elbúcsúznak a templomtól. Megzendül újra a harangszó. Festői rendben indul a búcsússereg; énekkel jöttek, énekkel mennek hazafelé:

Parlando

A - ty a - is - ten - nek le - á - nya, Má - ri - a se - gít s!
Szent - lé - lek - is - ten má - t - ká - ja, Má - ri - a se - gít s!

Té - ged vol - tunk kö - szön - te - ni. Mél - tó z - tass hát meg - hall - gat - ni!

Min - den - ne - mű szük - sé - günk - ben Má - ri - a se - gít s!

Valameddig lehet hallani őket, de azután, hogy eltűntek, elenyészik az énekük is. Lelkük terhét otthagyták a szentkúti gyóntatószékben, szívük bánatát elsírták a Fájdalmas Anya előtt. Megvigasztalódtak, megkönnyebbültek.

Egyik útkanyarulatnál mégegyszer feltűnik előttük a szentkúti templom, mégegyszer búcsút intenek feléje, aztán meggyorsítva lépésüket, lelkükben a Szűzanya képével térnek a hazai útra...

A szentkúti búcsúsok nyomában szedtünk néhány szál virágot. Földbe ültetjük, hogy megmaradjon, illatozzon és elszaporodjon ez a csodálatos virág: a búcsús ének!

**A MAGYAR KATOLIKUS NÉPRAJZ
KIADVÁNYAI**

Szerkeszti: P. Dám Ince, O. F. M.

**A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett
Rendtartomány tulajdona.**

1. *Assiszi Szent Ferenc tisztelete.*
2. *Páduai Szent Antal tisztelete.*
3. *Kis Szent Teréz tisztelete.*
4. *Lurdi ájtatosság.*
5. *Fájdalmas Szűz Mária.*
6. *Szállást keres a Szent Család.*
7. *Szent József tisztelete. (Sajtó alatt).*
8. *Jézus Szentséges Szíve.*
9. *Szent Anna tisztelete. (Sajtó alatt).*
10. *Szent Klára tisztelete. (Sajtó alatt).*
11. *Árpádházi Szent Erzsébet tisztelete. (P. Pusstay Gábor OFM bizománya).*
12. *Árpádházi Szent Margit tisztelete.*
13. *Marosszéki Zoltán OFM: A szentkúti búcsúsok nyomában. 20 búcsúsének kottájával, 16 lap.*
14. *Krisztus Király tisztelete. (Sajtó alatt).*
15. *B. Duns Skot János szenttéavatásáért. (Sajtó alatt).*

**Szerkesztőség: Gyöngyös. Ferencsek.
Kiadóhivatal: Vác. Ferencsek.**

POSTA BENJAMIN
Budapest
Margit körút 23
H-1024

Assiszi Szent Ferenc
és Páduai Szent Antal
tiszteletét terjeszti a

Magyar Barát

(Ferences Közlöny)

képes hitbuzgalmi folyóirat. A magyarság hétszázéves papja szólal meg benne. Minden magyar katolikus család asztalán rajt' legyen!

Előfizetési ára: félévre 2 pengő 50 fillér.

Előfizetési cím: **MAGYAR BARÁT** (Ferences Közlöny). Kiadóhivatala: Vác. Ferencesek.

Postafiók: 16.

Szerkesztőség címe: Gyöngyös. Ferencesek.